

ارزیابی واکنش لاین‌های مقاوم به STB در خزانه بین المللی گندم سیمیت و ژنوتیپ‌های گندم امیدبخش اقلیم شمال از آزمایش یکنواخت سازگاری نسبت به بیماری سپتریوز برگی در مزرعه

فاطمه خلغتی بنا^۱، طه دادرزایی^۱ و محمد علی دهقان^۲

^۱ موسسه تحقیقات نیت و گواهی بذر و نهال، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ^۲ مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی گلستان

در این تحقیق واکنش ۹۳ لاین گندم مقاوم به سپتریوز برگی دریافتی از سیمیت به صورت کشت پی در پی و بدون تکرار و ۲۰ ژنوتیپ و لاین اقلیم شمال از ژنوتیپ‌های امیدبخش آزمایش یکنواخت سازگاری در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی و با سه تکرار، نسبت به سپتریوز برگی در مرحله گیاه کامل در مزرعه در دو ایستگاه تحقیقاتی اهواز و عراقی محله پس از تلقیح مصنوعی مورد ارزیابی قرار گرفت. یادداشت برداری و انتخاب به روش دو رقمی انجام شد. داده‌های مزرعه به ایندکس شدت بیماری تبدیل گردید سپس به $ASINX^{1/2} + 5$ تغییر داده شده و با نرم افزار SAS آنالیز شدند. ضریب تغییرات ۱۳ برآورد گردید. مقایسه میانگین‌ها با آزمون دانکن انجام گردید. نتایج این دو تحقیق نشان داد که اکثر لاین‌های مورد بررسی در شرایط مناسب و فشار بیماری نسبت به پاتوژن حساس می‌باشند همچنین واکنش تعدادی از آن‌ها نسبت به بیماری بسته به منطقه متفاوت است. از بین ۹۳ لاین مورد آزمایش، تعداد ۹ لاین شامل شماره (F133/SHA5/OPATA19)، شماره ۶۰، GAN/AE. (437) SQUARROSA، شماره‌های ۶۳-۶۸ به ترتیب با پدیریگی‌های ((665) AESQUARROSA/7463/741103/WARD. 6973))، (236) SQUARROSA GAN/AE، (257) SQUARROSA ((GAN/AE SQUARROSA))، (796) CETA/AESQUARROSA و FRONTANA (شماره ۷۸) COLOTANA (با نمره دو رقمی ۰-۳۴ در دو منطقه شمال و جنوب به عنوان ارقام مقاوم و از بین ژنوتیپ‌های اقلیم شمال، شماره‌های ۱۸ و ۱۵ CATBIRD CM91045-9Y-OM-)، 5M-OY-5M-4M-OY-4SJ-OY- and . . MILAN/SHA7 CM97550-OM-2Y-030H-3Y-3Y-OY-1M-010Y) که در هر دو اقلیم کمترین شدت بیماری را نشان دادند معرفی می‌گردند.

کلمات کلیدی: بیماری سپتریوز برگی، خزانه، گندم

ارزیابی مقاومت ژنوتیپ‌های منتخب چغندر قند نسبت به نماتد مولد سیست در شرایط گلخانه

نسیم رحمانی^۱، محمود مصباح^۱، پیمان نوروزی^۱، سیدباقر محمودی^۲ و منصوره کشاورزی^۲

^۱ به ترتیب: دانشجوی کارشناسی ارشد بیوتکنولوژی کشاورزی واحد علوم و تحقیقات - عضو هیات علمی واحد علوم و تحقیقات، ^۲ اعضای هیات علمی موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه بذر چغندر قند - کرج

ارزیابی مقاومت ۱۱ ژنوتیپ چغندر نسبت به نماتد مولد سیست در دو آزمایش جداگانه در قالب طرح کاملاً تصادفی در شرایط گلخانه بررسی شد. در هر آزمایش برای هر ژنوتیپ ۵۰ گیاهچه توسط لاروهای فعال سن دوم نماتد مایه زنی شد. به هر گیاهچه ۱۰۰۰ لارو نماتد در چند نوبت تلقیح گردید. نه هفته پس از آخرین تزریق لارو، تعداد سیست تشکیل شده روی ریشه و درون ماسه اطراف هر گیاهچه شمارش و مبنای مقایسه مقاومت ژنوتیپ‌ها قرار گرفت. داده‌های به دست آمده با استفاده از نرم افزار آماری SAS تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد در هر دو آزمایش ژنوتیپ‌ها اختلاف معنی داری با یکدیگر دارند. آزمون چند دامنه ای دانکن در سطح یک در صد ژنوتیپ‌ها را در سه گروه مقاوم، نیمه حساس و حساس دسته بندی کرد. منابع مقاوم W-1009، W-1010 و رقم تجاری مقاوم Nemakil با کمترین تعداد سیست در گروه مقاوم و رقم تجاری حساس رسول با برخی هیبریدهای مورد بررسی جزو حساس ترین ژنوتیپ‌ها دسته بندی شدند. همچنین مشخص شد که ارزیابی در شرایط گلخانه روشی ساده و موثر برای انتخاب تک بوته‌های مقاوم از میان توده‌های اصلاحی است و می‌توان در سال ۲-۳ مرتبه در شرایط گلخانه توده‌های اصلاحی زیادی را ارزیابی نمود.

کلمات کلیدی: چغندر قند، نماتد مولد سیست، مقاومت، ارزیابی گلخانه ای